

אוגוסט 2026

תקצירי קורסים מגמה שיקומית-טיפולית שנה"ל תשפ"ז

76-707+76-706 סמינר ופרקטיקום ייעוץ והדרכה | פרופ' חיה יצחקי

סמינר ופרקטיקום ייעוץ והדרכה מקנה ידע תאורטי ומיומנויות בסיסיות בתחום ההדרכה והפרקטיקה בתחום ההדרכה בעבודה סוציאלית. במסגרת הקורס יתקיימו דיונים על חומר תאורטי על בסיס קריאה מוקדמת, ניתוח דוגמאות מהשדה, הדרכה חיה, סימולציות ואמצעי הוראה יצירתיים.

76-726 יסודות השיקום וההחלמה בבריאות הנפש | ד"ר רנה בינה

הקורס נועד לסייע לעובדים בתחום בריאות הנפש, או למתעניינים בכך, להעמיק ולבסס את ידיעותיהם ויכולותיהם בתחומי השיקום וההחלמה, תחומים הנמצאים כיום בפיתוח מואץ. כמו כן הקורס יסייע בפיתוח היכולת לנתח, לבקר ולפתח שירותי שיקום, מחד, ותהליכי שיקום והחלמה, מאידך, הקורס יתמקד בסוגיות נבחרות בתחומים הללו ובגורמים המשפיעים עליהם. נציג תפיסות עדכניות של שיקום פסיכיאטרי ושל חזון ההחלמה ונדון באתגרים ליישום ולהטמעת תפיסות אלו. בנוסף, יילמדו טכניקות פרקטיות להתערבויות שיקומיות מקדמות החלמה. הקורס יורכב מהרצאות פרונטליות, דיונים ביחס לדילמות ולסוגיות שונות, תיאורי וניתוחי מקרה, ועוד.

76-7300 סוגיות מתקדמות בטיפול קוגניטיבי התנהגותי | גב' מירב ברקבי-שני

הקורס עוסק בבעיות רגשיות והתנהגותיות שכיחות שפוגש המטפל/ת בתחום השיקום בשדה. לצורך כך יילמדו פרוטוקולים טיפוליים ייעודיים לטיפול בבעיות הללו בשל ההבנה כי התמודדות יעילה עם בעיות רגשיות מקדמת תהליך טיפולי. דיכאון וחרדה יהיו נושאים מרכזיים בקורס ולאחריהם נעסוק בשיפור מיומנויות חברתיות ותעסוקתיות.

76-7301 פרקטיקום - לחשוב פסיכודינמית על הטכניקה בטיפול | פרופ' נחמי באום

בקורס זה נייחד מרחב חשיבה למפגש הטיפולי באוריינטציה פסיכודינמית תוך התייחסות למציאות הפנימית והחיצונית בפרקטיקה השיקומית. נפנה את המבט להתמקמות התוך-אישית והבינאישית שלנו ושל המטופלים במפגש הטיפולי. נבחן את אופני ההקשבה שלנו לאבדנים, חסכים וחסרים אותם המטופל לא גילה לעצמו, תוך שימת לב מיוחדת לאופן שבו אנחנו מאפשרים לחוויות אלה מרחב טיפולי לעבד אותן. נתהה ביחד מתי וכיצד נציע פירוש ונקרא לדבר בשם .

76-7314+76-7315 סמינר ופרקטיקום טיפול קוגניטיבי התנהגותי

סמינר ופרקטיקום המשלב למידה תיאורטית, תרגול קליני ועבודה טיפולית בשדה. הקורס מקנה בסיס בעקרונות הטיפול הקוגניטיבי התנהגותי (CBT) ומיישם אותם בהקשרים של שיקום והחלמה בבריאות הנפש, מוגבלויות

התפתחותיות ובריאות. מהלך השנה כל סטודנט/ית יקיים/תקיים תהליך טיפולי במסגרת הפרקטיקום. המקרה הקליני ישמש ציר מתמשך ללמידה: הערכה, הגדרת מטרות משותפת, המשגה, בחירת התערבויות, מעקב אחר שינוי, התאמת הטיפול והערכת התהליך. הצגות מקרה, סימולציות, תרגול עמיתים ומשוב מעצב יחברו באופן שיטתי בין התיאוריה לעבודת השדה. מבנה הלמידה השבועי משלב סמינר תיאורטי יישומי עם מרחב פרקטיקום והדרכה קבוצתית, כך שהידע הנלמד מלווה מול העבודה הקלינית בשדה.

76-741 סוגיות במצבי בריאות וחולי: תאוריה ופרקטיקה | פרופ' שירי שנאן-אלטמן

מטרות הקורס: להקנות לסטודנטים כלים להכרת המאפיינים הרפואיים והפסיכו-סוציאליים של מחלות כרוניות; לדון בסוגיות אתיות רפואיות; להעריך התערבויות פסיכו-סוציאליות כדוגמאות לפרקטיקה מבוססת ראיות. נושאי הקורס: היבטים פסיכו-סוציאליים של מחלות, מצב הבריאות בישראל ומודל תיאורטי על טיפולוגיה פסיכו-סוציאלית של מחלות כרוניות משמשים כבסיס לסקירת מאפייני מחלות. נושאי הקורס ידונו בדוגמאות של מחלות נבחרות: מחלות כרוניות (כאב כרוני), מחלות בעלות סטיגמה חברתית (השמנת יתר חולנית), מחלות עם איום על החיים (סרטן) ומחלות זקנה (דמנציה ואלצהיימר). נושאי ההרצאות כוללים רקע רפואי (גורמים למחלה, מהלך רפואי והטיפול הרפואי), השלכות פסיכו-סוציאליות, סוגיות אתיות והתערבויות פסיכו-סוציאליות בהתאמה לכל מחלה.

76-750 טיפול קצר מועד | ד"ר נעמה לוין-דגן

טיפול קצר מועד הוא טיפול המתמקד במספר מצומצם של בעיות במסגרת מוגבלת של זמן. הקורס יעסוק בסוגים השונים של טיפול קצר מועד, ובכללם, התערבות בשעת משבר, טיפול במפגש אחד (single session therapy) ופסיכותרפיה קצרת מועד. הקורס יציע היכרות ותרגול מעשי של מודלים טיפוליים שונים המתאימים לטיפול קצר מועד (לדוגמא, מודלים דינאמיים ממוקדים, הגישה המוטיבציונית, טיפול ממוקד פתרון), ויושם דגש על עבודה עם מוקד טיפולי ומיפוי המיומנויות הטיפוליות הרלוונטיות בטיפול קצר מועד. הקורס ילווה בתיאורי מקרה ובתרגול התערבויות קצרות מועד, כך שהסטודנטיות/ים יוכלו ליישם את תכני הקורס גם בעבודתם עם הלקוחות במקומות העבודה שלהם.

76-7500 סוגיות חברתיות בראי המחקר והתקשורת | ד"ר שירלי בן-שלמה וד"ר נגה פיטובסקי-נוה

קורס זה מחולק לשתי יחידות ובוחן כיצד סוגיות חברתיות ועבודתם של העובדים הסוציאליים מוצגים במדיה הפופולרית והחדשותית, וכיצד הצגה זו משפיעה על התפיסה הציבורית של המקצוע והסוגיות בהן הוא עוסק, על הזהות המקצועית של העובדים הסוציאליים, ועל המדיניות החברתית. במהלך הקורס נשלב בין צפייה בחומרי מדיה (כגון תוכניות טלוויזיה, ראיונות) לבין קריאה וניתוח של מאמרים אקדמיים. נבחן את יחסי הגומלין בין מדיה, חברה ומחקר וכן את הדרך שבה מדיה יכולה לשמש ככלי לביקורת, שינוי ושיקום תדמית.

76-7700 מושגים תאורטיים בפרקטיקה מתקדמת בעבודה סוציאלית | ד"ר נועז כהן

הטיפול הפסיכודינמי מתבסס על התגלית של פרויד בדבר אזורי נפש לא מודעים בו משתחזרים דפוסים מן העבר ומוצאים את ביטוייהם בחיי היומיום. ממשיכו של פרויד אימצו את התגלית בדבר קיומו של הלא מודע, והוסיפו להרחיב

את ההתבוננות אודות הדינמיות של הנפש. הקורס הנוכחי יעקוב אחר התפתחותם של מושגים מהתיאוריה הפסיכודינמית, החל מימיו של פרויד ועד לתיאוריות בנות זמננו. בקורס נבחן מושגים מרכזיים, כגון: מסגרת טיפולית, העברה והעברה-נגדית. על מנת לפתח את החשיבה הקלינית נשלב במהלך הקורס בין התיאוריה הנלמדת לדוגמאות מהשדה הטיפולי.

76-771-02 טיפול פסיכודינמי בהפרעות אישיות/ ד"ר נועז כהן

הקורס יוצא מתוך ההנחה כי הבנת הפרעות אישיות אינה יכולה להסתפק בתיאור התנהגויות או ברשימת תסמינים. במקום זאת, הקורס מציע התבוננות במבנה האישיות, בתהליכים הלא-מודעים ובאופן שבו התפתחה לאורך החיים. באמצעות התיאוריות הפסיכודינמיות המרכזיות נבחן כיצד כל אחת מהן ממשיגה את הפרעות האישיות מנקודת מבט ייחודית, מתוך תפיסה שהגישות אינן סותרות זו את זו, אלא משלימות זו את זו ומעשירות את ההבנה הקלינית של האדם.

76-774 כאב נפשי וכאב גופ(א)ני: טיפול במצבי חיים מורכבים | ד"ר אורלי דרורי

השאלה בדבר היחס בין גוף לנפש הינה שאלה מרכזית בחשיבה הפסיכואנליטית והחשיבה הטיפולית בכלל. מטרת הקורס היא לחשוף את הסטודנטים לקשרים המורכבים בין הגוף לנפש, המתבטאים בעבודתם הטיפולית-שיקומית. נעזר במושגים מרכזיים בתיאוריה הפסיכואנליטית הקלאסית והעכשווית, בין השאר, מתוך עבודתם של ויניקוט, ביון, אוגדן, באלנט, אלוורז, מקדוגל ואחרים. בקורס נבחן את הדרכים בהן ניתן לקיים קשר עם מטופל הנמצא ברמות שונות של התפתחות מנטאלית ו/או במצבים רגשיים/ נפשיים/ טראומטיים, כאשר הגוף נמצא במרכז ההתרחשות או כשיכולת ההסמלה מועטה מאוד. כאשר מוגבלת היכולת להפוך את החוויה הגולמית לייצוגים סמליים, בהם ניתן לגעת באמצעות מילים, חלקם מתבטאים באופנים שונים בגוף. במהלך הקורס נעמוד על הדרך בה המטפל יכול לתת ביטוי ותוקף מילולי לחוויה, במקום בו לעיתים חסרות המילים. נבחן כיצד דרך עיבוד רגשות יחסי העברה ניתן לעזור למטופלים מסוימים למצוא משמעות ולהרגישה. כיצד ניתן לעזור לו למצוא סמלים, להפוך ביטויים גופניים לקרובים לחוויה, וכך להתחיל לחשוב רגשית על חוויות אשר לא ניתן היה להעלותן על הדעת ולתת להן מילים. יינתן מקום נרחב לדיון בכיתה, הבאת שאלות ודוגמאות קליניות מן השדה הבוחנות את המושגים התיאורטיים השונים.

76-7312+76-7313 סמינר ופרקטיקום התערבויות במצבי משבר וטראומה | פרופ' רחל דקל

לצערנו, אירועים משברים וטראומטיים הם חלק מחיינו האישיים והמקצועיים. הסמינר והפרקטיקום יעסקו בלמידה של מגוון מצבי משבר וטראומה, כמו מחלה, אלימות, תקיפה, תאונות וטרור והשלכותיהם לאורך החיים באמצעות סוגיות של הערכה, אבחון וטיפול. הגישה האקולוגית המתייחסת למאפייני האירוע/ים, לאדם/למשפחה, לסביבה ולאינטראקציה ביניהם, תהייה הגישה המרכזית שתלווה את הסמינריון. ייסקרו מודלים של התמודדות עם מצבי משבר אובדן וטראומה, ייבחנו השלכות שליליות וחייביות כמו עמידות וצמיחה על הפרט, המשפחה והקהילה. כמו כן נעסוק בהשלכות על העובדים, בהיבטים רב-תרבותיים ובדרכי התערבות על ציר הזמן. הלמידה תכלול הרצאות, הרצאות

אורח, והצגות של סטודנטים סוגיות המערבות הערכה, אבחון וטיפול במשבר וטראומה בשירותים שבהם הם עובדים ולאור משבר הקורונה.

76-796 סוגיות בהנחיית קבוצה | ד"ר ענבר אדלר-בן-דור

הקורס מיועד להרחיב את הידע התיאורטי והפרקטי של קבוצת הלומדים בטיפול קבוצתי. יושם דגש על מיומנויות ההתערבות של הסטודנטים בטיפול קבוצתי. התאוריות העיקריות שילמדו בקורס הן התיאוריות של פוקס (אנאליזה קבוצתית) וביון. הקורס יסקור את הבסיס התיאורטי והקליני לטיפול קבוצתי, תוך דגש על רעיונות ומושגים מתוך האנאליזה הקבוצתית.

76-808 שיטות מחקר (למסלול עם תזה) | ד"ר נעמי ורבולוף-בקר

הקורס נועד ללוות את הסטודנטים בתהליך כתיבת הצעת התזה. התהליך כולל את בניית שאלת המחקר, חיפוש חומר מחקרי בנושא, כתיבת ההצעה הראשונית. קריאה ביקורתית של חומר מחקרי. זיהוי סוגי מחקר שונים והטיות במחקר כמותני. במהלך הקורס, הסטודנטים יפתחו את שאלת המחקר הראשונית שלהם וילמדו לקשר בין שאלת המחקר למערך המחקר הרצוי. בנוסף, הסטודנטים יתנסו בכתיבה מדעית ובמתן וקבלת משוב.

76-809 שיטות מחקר (למסלול עם תזה) | ד"ר נעמי ורבולוף-בקר

הקורס נועד ללוות את הסטודנטים בתהליך כתיבת הצעת התזה והסקירה הספרותית. התהליך כולל קריאה ביקורתית של חומר מחקרי. זיהוי סוגי מחקר שונים והטיות במחקר איכותני. בחירת כלי המחקר וכתיבת פרק המבוא. הקורס מיועד לסטודנטים הכותבים את עבודת התזה. זהו קורס בסיסי המיועד לעזור לסטודנטים לקרוא מחקר באופן בקורתי, להעריך מחקר וליזום ולתכנן מחקר מקורי. בסמסטר זה, הסטודנטים יכירו שיטות מחקר איכותניות, יקבלו ויתנו משוב על פרק המבוא בעבודת התזה.

76-811 סמינר תזות (למסלול עם תזה) / פרופ' רחל דקל

מטרות הקורס הן הקניית כלים וקריטריונים לניתוח עבודות מדעיות (הצעות תזה, תזות ומאמרים), וכן סיוע וליווי בכתיבת הצעת התזה, עריכת המחקר וכתיבת עבודת התזה. בכל אחד מן המפגשים הקבוצתיים יציג סטודנט אחד את הצעת התזה שלו, או אם הוא בשלב יותר מתקדם – את העבודה שלו, ויקבל פידבק משאר הסטודנטים ומן המרצה.

76-814+76-815 סמינר ופרקטיקום טיפול פרטני במערכות בריאות ושיקום | ד"ר סיגלית עופר

מטרת הקורס היא להעניק לסטודנטים העובדים במערכות השיקומיות והרפואיות ידע תאורטי המבוסס על ספרות מקצועית עדכנית וקלסית, תרגומו ויישומו בעבודתם בשדה. לשם כך הקורס יחולק לסמינריון בו תיעשה היכרות מעמיקה עם המרכיבים המרכזיים העומדים בבסיסו של התהליך הטיפולי. מטרת הסמינריון היא להבהיר מרכיבים אלה ברמה התאורטית ובתרגומם למפגש הטיפולי. נשים דגש על הקשר שבין החשיבה הפסיכודינמית לבין סוגיות

מרכזיות מעולם השיקום. הלמידה תתבסס על קריאת החומר הבסיסי ועל דיון בכתה. במהלך השנה, יתווסף חומר קריאה בהתאם לסוגיות שיועלו בכתה. בפרקטיקום ננסה לתרגם את החשיבה התיאורטית לטכניקה הטיפולית. נדון בעבודה הטיפולית של המשתתפים מתוך ניסיון לשכלל טכניקות קיימות ולקרב בין החשיבה הפסיכודינמית לעבודה בשטח. לצורך כך, טובא שעה טיפולית של אחד ממשתתפי הקבוצה מידי שבוע. הלימוד בכיתה יתבצע תוך כדי האזנה, השתתפות ודיונים המאפשרים העלאת שאלות, דילמות, התלבטויות, חוויות ונושאים מהעבודה בשטח.

76-842 פסיכופתולוגיה של המבוגר | גב' אפרת הראל-היימן

מטרות הקורס הן הכרת מגוון מחלות נפש והפרעות הנפשיות; התבוננות בגישות שונות להבנת מקורות התחלואה הנפשית; והכרת גישות שונות לטיפול בתחלואה הנפשית. נושאי הקורס המרכזיים הם: מקורות התחלואה הנפשית; פרספקטיבה ביולוגית, קוגניטיבית (דור ג'), דינמית ואקזיסטנציאליסטית; הפרעות נפשיות; הפרעות מצב הרוח;

76-872 לימודי מוגבלות: בין תאוריה לפרקטיקה | ד"ר יעל קרני-ויזל

בקורס זה נעמיק את הידע התיאורטי והיישומי בנושא מוגבלות נזיר-התפתחותית קוגניטיבית, תקשורתית ופיזית. הקורס יתמקד בסוגיות טיפוליות העוסקות באדם עם מוגבלות ומשפחתו בתהליכי אבחון, בעת מסירת אבחנה ולאורך ההתבגרות. נושאי הקורס יכללו מודלים תיאורטיים העוסקים תחום המוגבלויות, מושג איכות חיי משפחה והקשרו לתהליכי התערבות בפרט ובמשפחה ובחינת שיטות התערבות בהתערבות פסיכו-סוציאליות מבוססות ראיות עם משפחות לילדים ובוגרים עם מוגבלות לאורך שלבי ההתפתחות.

76-914 המשפחה במצבי בריאות וחולי | ד"ר שושנה דקל

הסטודנטים יעמיקו את ההיכרות עם תאוריות וגישות שונות בטיפול משפחתי (הגישה המבנית והאסטרטגית, גישות העברה בין דורית, גישות פסיכו-חינוכיות וגישות נרטיביות) ויחשפו לידע בנוגע להערכה וההתערבות עם משפחות, תוך דגש על דרכי התערבות ייחודיים לעבודה עם משפחות המתמודדות עם חולי או מגבלה.

76-7501 מיומנויות מחקר וכתיבה מדעית | פרופ' ליאת איילון

קורס זה נועד להקנות מיומנויות בקריאה וכתיבה מדעית, והיכרות עם המחקר האקדמי. הקורס יעסוק בהקניית כלים בסיסיים לכתיבה אקדמית, לימוד כללי ה-APA, פיתוח יכולת הקריאה וההבנה של טקסטים מדעיים וחיפוש במאגרי מידע. כמו כן, יידון מבנה המאמר המדעי ומקומן של תאוריות מדעיות. הקורס יכין את הסטודנטים לכתיבת עבודות מדעיות ברמה גבוהה הנדרשת במהלך התואר.

76-7502 מחקר בעבודה סוציאלית: תאוריה ופרקטיקה | ד"ר דן רמון

הקורס נועד להקנות לסטודנטים ידע בסיסי בשיטות המחקר המקובלות במדעי החברה. הנושאים המרכזיים שילמדו בקורס: מהו מחקר במדעי החברה, סוגי מחקרים (כמותי, איכותני), מערכי מחקר (מתאמי, ניסויי), שיטות איסוף נתונים ואתיקה מחקרית. כמו כן, נדון בחיבור בין המחקר לשטח בעבודה סוציאלית, ובתפקידן של ראיות אמפיריות

בתהליכי קבלת החלטות. הסטודנטים ילמדו כיצד להסתייע במחקרים בתחום מדעי החברה כבסיס לקבלת החלטות לגבי תכנון פרקטיקה מקצועית והערכתה.

76-7512 שיטות מחקר איכותניות (למסלול עם תזה) | ד"ר איילת אורג

מטרת הקורס להקנות תפיסה מקיפה ואינטגרטיבית של מחקר איכותני, תוך היכרות מעמיקה עם העולמות התאורטיים והפילוסופיים של סוגות נבחרות במחקר האיכותני. היעד המרכזי של הקורס – הרחבת הידע התאורטי על מחקר איכותני וכיצד פרקטיקות מחקריות שונות (כגון אופן שאלת המחקר, טכניקת הריאיון ומיקומו של המראיין וכדומה) מבוססת וקשורה לתאוריה של סוגת המחקר.

76-7513 שיטות מחקר איכותניות ב (למסלול עם תזה) | ד"ר עדי ברק

קורס זה הינו קורס מתקדם בשיטות מחקר איכותניות ומיועד ללוות את הסטודנטים בשלבי איסוף הנתונים, ניתוחם וכתובת המחקר. יינתן דגש מיוחד על הדרכים ועל האתגרים בניתוח הנתונים וכתובתם.

76-7514+76-7515 סטטיסטיקה ועיבוד נתונים (למסלול עם תזה) | ד"ר נעמי ורבלוף-בקר

הקורס יעסוק בהקניית כלים בסיסיים ומתקדמים בסטטיסטיקה תיאורית והיסקית, וביכולת ליישם כלים אלו בניתוח נתוני מחקר וכתובת פרקי שיטה ותוצאות בעבודת מחקר כמותית. במהלך הקורס הסטודנטים ילמדו ליצור שאלוני מחקר מקוונים, לערוך עיבוד נתונים ראשוני ולבצע ניתוחים סטטיסטיים פשוטים ומורכבים בתכנת SPSS.